

Град Добој
Фондација „Центар за дјецу и омладину са
сметњама у развоју“ Добој
Кнегиње Милице 1А, 74000 Добој
fondacija.centar_za_djecu@hotmail.com
Жиро рачун: 555-008-02528613-60

Број: 475/23
Добој, 24.10.2023. године

/НАЦРТ /

ПРОГРАМ РАДА
ФОНДАЦИЈА „ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ
СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ“ ДОБОЈ ЗА 2024.
ГОДИНУ

Добој, октобар 2023. године

На основу члана 18. Статута Фондације „Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју“ Добој, в.д. директор Фондације, у октобру 2023. године предлаже

ПРОГРАМ РАДА ФОНДАЦИЈЕ „ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ“ - ДОБОЈ ЗА 2024. ГОДИНУ

Увод

Фондација „Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју“ – Добој (у даљем тексту : Центар) као установа социјалне заштите на локалном нивоу основана је на основу Одлуке СО-е Добој донесене 03.07.2012.године.

Рјешењем Основног суда у Добоју број: 085-0-Ф2-12-000 002 од 05.07.2012.године, Центар је уписан у судски регистар под бројем 002.

Сједиште Центра је у улици Кнегиње Милице 1-А, Добој.

Укупна дјелатност Центра одвијаће се у складу са Уставом, важећим законским и подзаконским актима, а уз сарадњу са оснивачем и надлежним институцијама из ове области.

Право на дневно збрињавање обухватиће различите врсте органозованих услуга и боравка изван властите породице уз обезбјеђивање његе, чувања, бригу о здрављу, васпитању и образовању, професионалну рехабилитацију, радну окупацију и друге услуге.

Право на дневне и сервисне услуге имаће свако дијете без обзира на врсту сметње, пол, расу, националну припадност, вјероисповјест, а на основу претходно донесеног Рјешења Центра за социјални рад Добој.

Дневни и сервисни центар намијењен је првенствено дјечи и омладини са потешкоћама у развоју. На подручју града Добој има око 220 дјеце са потешкоћама у развоју старости до 18 година и око 150 лица у доби између 18 и 30 година. Сви су они разврстани од стране Комисије за оцјењивање способности која ради при Центру за социјални рад у Добоју.

Ова популација има специфичне потребе те захтјева стручне услуге и бригу о којој још нико други на подручју овог града није системски приступио, како би побољшао квалитет живота дјеце и њихових породица. Процјене су да чак 10% становништва у Босни и Херцеговини има физичке, чулне, развојне менталне или емотивне облике инвалидности а 30% укупног становништва је посредно или непосредно погођено посљедицама феномена инвалидности, при томе већина ове дјеце је и даље изложена изолацији и непотребној патњи због стереотипа и старомодне праксе.

Програм рада Центра за 2024. годину утврђује Правилник Центра за дјецу и омладину са потешкоћама у развоју чији основни садржај је утврђен Статутом Центра, а који су у функцији развоја истог и задовољавања потреба од значаја за кориснике услуга, њихове породице, као и непосредног интереса за локално становништво.

Циљ доношења Програма рада

Циљ доношења Програма рада Центра за дјецу и омладину са сметњама у развоју за 2024.годину је реализација зацртаних циљева и дјелатности као и пружање утврђених услуга код дјеце и омладине са потешкоћама у развоју и потребе њихових родитеља и то кроз:

- Јачање социјализације дјеце и омладине са потешкоћама у развоју у ширу друштвену средину,
- Задржавање дјеце у биолошким породицама (умјесто збрињавања у установама социјалне заштите),
- Пружање потребне стручне помоћи у мјесту становања,
- Оснаживање и очување постојећих капацитета корисника,
- Омогућавање здравим члановима породице да се радно ангажују и на тај начин ојачају материјални положај породице,
- Пружање едукативне и психо-социјалне подршке родитељима за боље разумијевање потреба њихове дјеце.

Такође, Центар ће тежити да у свом раду одговори потребама корисника по питању стручног приступа, те да омогући сву опрему и материјал који је потребан у раду са корисницима, а у складу са међународним стандардима и нормама.

Простор и опрема

Након дугогодишњих настојања, жеља, лобирања и потреба коначно Град Добој, прије свих је добио простор и дневни боравак за дјецу и омладину са потешкоћама у развоју. Објекат који је намјенски грађен за дјецу са потешкоћама у развоју је усељен 2015.године. Овдје морамо истаћи да највећу заслугу за изградњу објекта има Град Добој који је обезбједио средства из буџета и путем донација за изградњу истог. Центар има око 850м² корисног простора са свом инфраструктуром, опремом за физикални, логопедски и дневни третман. Наведени објекат на основу пространости и опремљености задовољава све услове за рад прописан Правилником од стране Министра здравља и социјалне заштите.

Корисници Дневног центра

Дневни центар је социјални сервис за дјецу и омладину са сметњама у развоју, утемељен на интерсекторском приступу у коме се пружа широка лепеза услуга дјечи и лицима од 3 до 40 година старости. Планирамо да Дневни центар пружа услуге за 30-50 корисника дневно.

Дневни центар ће дјечи и родитељима пружати различите дневне услуге, већи број структурираних садржаја (радионица/активности) кроз групни или индивидуални рад и дружење. Са дјецом би се радило на одржавању или развијању индивидуалних потенцијала (способности кретања и моторике, развој говора, графо-моторика и сл.) до максимално могућих граница. Дјеца и млади имају могућности да глуме, плешу, играју, смију се и радују, док њихови родитељи тада бар на кратко су ослобођени обавеза да бдију над њима.

Групни рад са дјецом и младима одвијаће се кроз четири радионице:

1. Едукативна радионица: едукативне радионице подстичу квалитетнији живот дјеце и омладине са потешкоћама у развоју у кући и окружењу. У оквиру неколико сегмената, дјеца и млади, овладавају или усавршавају основне животне вјештине (одржавање личне и хигијене простора), да припремају оброке и здраво се хране (зашто је важно пити воду, јести хљеб, воће, поврће, месо итд.), стичу социјалне вјештине и развијају самосталност и самопоуздање како да брину о себи, уче се понашању и како да побољшају своју комуникацију да слободно изражавају своја осјећања и интересовања, стичу знање и вјештине из области екологије и заштите животне средине кроз игру, разговор, забаву, дружење и активно учење.
2. Креативна радионица: радно-окупационе радионице су веома креативне и доприносе побољшању психо-моторних способности, подстичу развој креативности и стваралаштва у складу са њиховим могућностима. У стимулативној атмосфери развијају фину моторику и координацију шаке, развој стваралаштва, међусобну интеракцију кроз заједнички рад и дружење.
3. Музичко-драмска радионица: кроз активности из ових области, дјеца и млади се оспособљавају за бољу комуникацију, развијају машту, креативност и стваралаштво, јачају координацију покрета и пажњу.
4. Рекреативно–реhabилитациона радионица: у спортско–рекреативној рехабилитацији унапређују психо–физичке способности и могућности код дјеце. Физикална терапија дјеце и омладине усмјерена је на: свеобухватни приступ постизања нормалне моторичке функције и нормалних образаца покрета кроз понављање стимуланса и спријечавање даљег развоја поремећаја, подстицање мишићне активности у виду јачања и истезања, повећања обима покрета зглобова код дјеце. Примарни циљ спортско – рекреативне радионице је да путем стимулације кроз вјежбу и игру постигнемо што већи степен независности код дјеце и младих.

Индивидуални третман дјеце са дефектологом, физиотерапеутом и психологом:

Индивидуални третмани намјењени су дјеци са потешкоћама у развоју која се, због природе својих потешкоћа, тренутно не могу укључити у групу или којој је због групног рада потребан и додатни подстицај и подршка у одређеним областима.

Дневни центар ће и у идућој години промовисати једнака права и могућности дјеце и омладине са потешкоћама у развоју, њихову социјализацију, друштвену интеграцију као и социјалну инклузију у друштвену средину. Такође, планирамо реализацију различитих активности у виду едукативних, рекреативних, спортских и других активности, које ће допринијети горе наведеним циљевима.

Организација рада

Дневни центар састоји се из четири подсистема интегрисана у једну цјелину:

1. Дневни боравак,
2. Радна окупација,
3. Психо-социјална помоћ и подршка,
4. Рекреативно—едукацијске активности.

1. Дневни оравак

Сврха: Дневно збрињавање и чување дјеце са потешкоћама у психо-физичком развоју.

Планиране активности:

- Дневно збрињавање у трајању од најмање 2 сата до највише 8 сати у току трајања радног дана,
- Физикални третман,
- Психо-социјална подршка,
- Индивидуални и групни третмани.

2. Радна окупација

Сврха: Развој креативности и подстицање индивидуалног и групног рада корисника

Планиране активности:

- Радионичарски рад (кроз кројачку, ликовну, музичку, керамичку и друге креативне радионице са циљем израде украсних и употребних предмета од различитих материјала),
- Рад у кухињи на планирању, припремању и употреби хране (кулинарска радионица са циљем усавршавања вјештине припремања једноставних јела),
- Развој вјештина самопослуживања и самосталног одржавања хигијене тијела и простора,
- Музичко-плесне активности и радионице чија је сврха овладавање једноставних плесних покрета, учење стихова пјесама и подстицање дружења међу корисницима.

- Организовани додатни видови рекреације за кориснике Центра. У том смислу, поред основног физикалног третмана, корисници ће имати додатне недјељне физичко-спортске активности у дворишту Центра.
- Коришћење инклузивног игралишта које се налази у непосредној близини нашег Центра.

Поред потребе увођења додатних видова рекреације за кориснике Центра, у овој години планирано је и подизање нивоа квалитета рада у погледу унапређења задовољавања сазнајних и социо-емоционалних потреба корисника и подстицање праксе инклузивне културе кроз неколико програмских активности. Посебну важну програмску активност представљаће и формирање корисничке групе за самозаступање, чиме ће корисници бити у прилици да у складу са својим могућностима и интересовањима непосредно утичу на садржај појединих програмских активности. Самозаступање промовише право на слободу изражавања корисника, право на достојанство и доношење одлука у властито име, чиме значајно доприноси доживљају сопствене вриједности и пружа повјерење у властите способности и могућности, у складу са визијом, мисијом и вриједностима које његује и заступа Дневни центар.

3. Психо-социјална помоћ и подршка:

Сврха: Пружање адекватне помоћи и подршке корисницима, као и члановима њихове породице.

Планиране активности:

- Индивидуални и групни рад са корисницима,
- Процјена и јачање очуваних и здравих потенцијала корисника,
- Савјетодавни, индивидуални и групни рад са родитељима,
- Интервенције у кризи.

4. Рекреативно–едукацијске активности

Сврха: Планирање, организовање и извођење активности којима се обезбјеђује задовољавање личних и социјалних потреба дјеце и омладине са потешкоћама у психо-физичком развоју у циљу социјализације и интеграције.

Планиране активности:

- Подизање свијести у локалној заједници о проблемима, потребама и могућностима дјеце и омладине са потешкоћама у психо-физичком развоју,
- Организовање рекреативних, културно – забавних и спортских активности,
- Сарадња са другим организацијама и институцијама истог и сличног типа,
- Организовање различитих едукација,

- Организација и извођење различитих активности којима се стимулише осјећај припадништва групи, посјете других група, друге дјеце, културних активности, спортских садржаја и сл.,
- Дружење и рад са волонтерима,
- Додатну стручну помоћ дјечи и младима са потешкоћама у развоју која похађају васпитно –образовне установе.

Радно вријеме Дневног центра је од 07 до 15 часова, од понедељка до петка, што значи да ће се пет дана у седмици омогућити потпуна брига и њега корисника, тако да се њихови родитељи могу радно ангажовати, а самим тим побољшати своје материјално стање. Након дневног боравка у Центру дјеца се враћају у своје домове, својој породици. Дјеца са сметњама у развоју ће бити омогућено да буду третирана достојанствено и са поштовањем, омогућиће им се да постигну максимум изводљивог развоја и независности, одговарајућа физичка помоћ, медицинска њега, рехабилитација, дневне услуге да живе у средини која им највише одговара у складу са сопственим избором, да живе што самосталније и да учествују у свим животним активностима у оквиру њихове заједнице.

Особље које је директно укључено у рад са дјецом водиће евиденцију и документацију о:

- Корисницима: листе присутности, досије корисника, индивидуални планови подршке, листе праћења постигнућа дјетета, опис и сугестија родитеља о особинама и навикама дјетета, извјештаји опсервационог периода,
- Свом раду: дневници рада,
- Здравственом стању корисника-налаз и мишљење стручних лица из других институција, терапији коју користе и у неуобичајним стањима на које треба реаговати.

Дјеца и омладина са потешкоћама у развоју ће бити подјељена у више васпитних група према узрасту, способностима и тежини сметњи.

Планирамо да интензивирамо пројекат за кориснике Дневног центра којим би властитим комби возилом обезбједили превоз од куће до Центра и назад из удаљених мјеста, а гдје не постоји јавни превоз. О безбједности дјеце током превоза бринули би возач и медицинска сестра.

Сарадњу са родитељима наставићемо спроводити на професионалним темељима и током 2024.године, са циљем јачања повјерења и богаћења постојећих односа, као и јачање породичних снага и ресурса. Сарадња ће почињати у фази пријема корисника, а настављати се у фази планирања, спровођења и евакуације третмана. И у 2024. години чланови стручног тима ће реализовати савјетодавне активности за родитеље, које обухватају давање стручних смјерница у односу на сметње и тешкоће које корисници испољавају, превазилажење евентуалног проблема типичног понашања корисника, као и едукацију родитеља о вјежбама и положајима које треба примјењивати када корисници не бораве у Центру. Одржаваће се родитељски састанци, а сваки родитељ имаће могућности да сваког радног дана дође на консултације са тимом Дневног центра.

У облику слободних и додатних активности дјеца ће бити укључена у сва дешавања према својим могућностима, а све у њиховом најбољем интересу. У наредним годинама рада планирамо да се изврши неколико додатних едукација запослених радника.

Тим Центра ће достављати извјештај Комисији за разврставање о оправданости усмјеравања дјеце у Дневни центар за свако дијете. Извјештај би требао да садржи: карактеристике и тренутне способности дјетета према процјени стручног тима, социо-емоционални развој, интелектуално функционисање, говорно-језички развој, лична самосталност, физички развој активности дјетета у групном раду, индивидуални план подршке, груба моторика, фина моторика, говорно-језичке способности, графо-моторне вјештине, когнитивне способности и лична самосталност.

Радиће се на унапређењу одређених докумената како би се услуге у Дневном центру стандаризовале.

Одређена средства за побољшање услова рада и квалитета пружања услуга, поред средстава која обезбјеђује Град Добој, планирамо остварити путем донација Црвеног крста као и кроз сарадњу са другим донаторима са којима смо и претходних година сарађивали.

Наставићемо сарадњу са медијима јер нас они подржавају од почетка нашег рада и дају велики допринос развоју инклузивног друштва и подизању нивоа свијести грађана о правима и могућностима дјеце са потешкоћама у развоју.

в.д. диркетор

Кузман Јоксимовић